VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kansalliset ohjauskeinot terveydenhuollon vaikuttavuuden edistämiseksi

TERVEYDENHUOLLON HANKINTAFORUM, 4.11.2025
OSASTOPÄÄLLIKKÖ, YLIJOHTAJA VILLE-VEIKKO AHONEN

Vaikuttavuus on sote-uudistuksen DNA:ssa

1 § Lain tarkoitus ja soveltamisala

Tämän lain tarkoituksena on luoda edellytykset itsehallinnolle kuntia suuremmalla hallintoalueella (*hyvinvointialue*) sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteuttamiselle hyvinvointialueen toiminnassa. Lain tarkoituksena on myös edistää hyvinvointialueen toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä sekä luoda hyvinvointialueelle edellytykset tukea asukkaidensa hyvinvointia.

Hyvinvointialuelaki 611/2021

Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevat valtakunnalliset tavoitteet 2025-2029

- (Kustannus)vaikuttavuus sisältyy kaikkiin toimintaa koskeviin tavoitteisiin
- Lisäksi se on nostettu omaksi kokonaisuudekseen, millä halutaan korostaa vaikuttavuusperustaisuuden aktiivista edistämistä

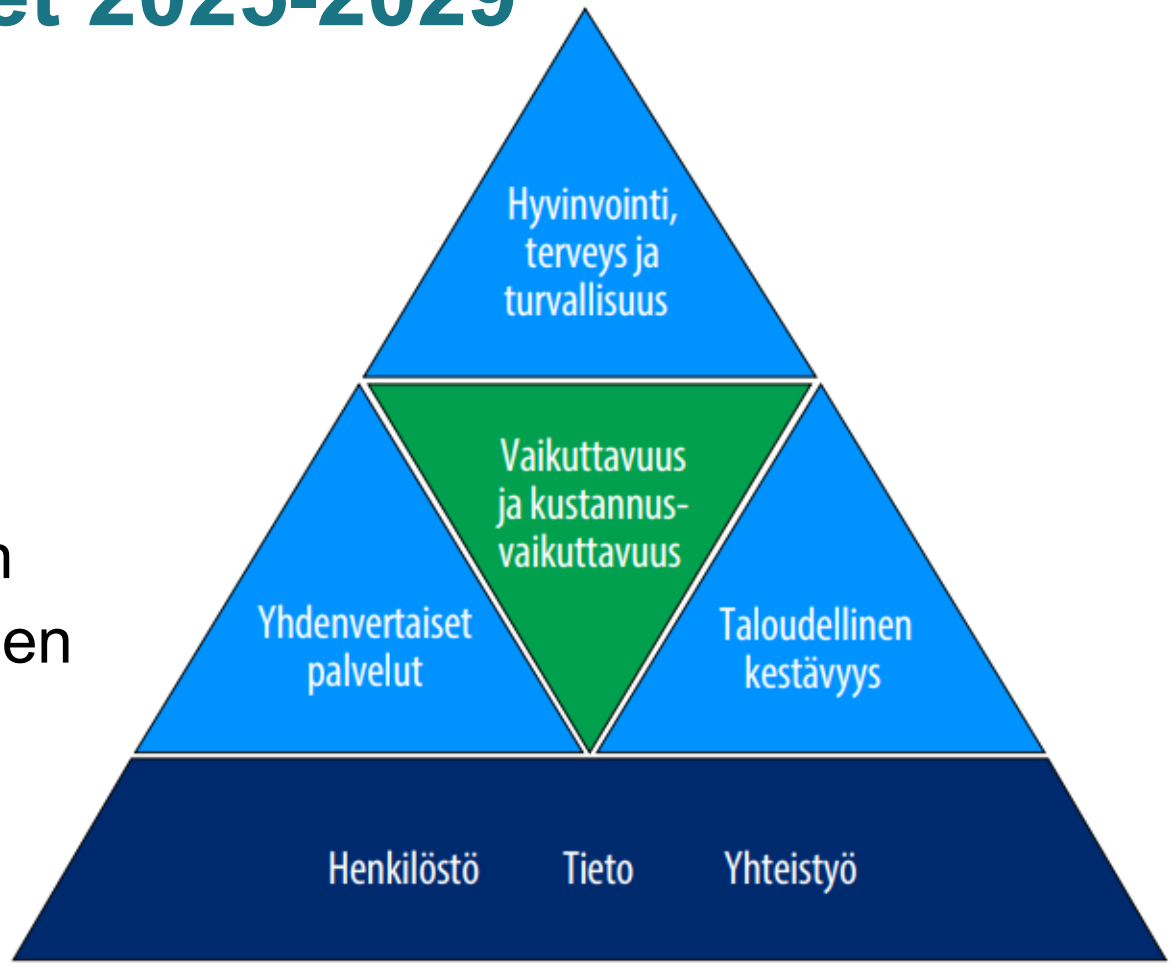

Vaikuttavuutta ei synny yksinomaan ohjauksella

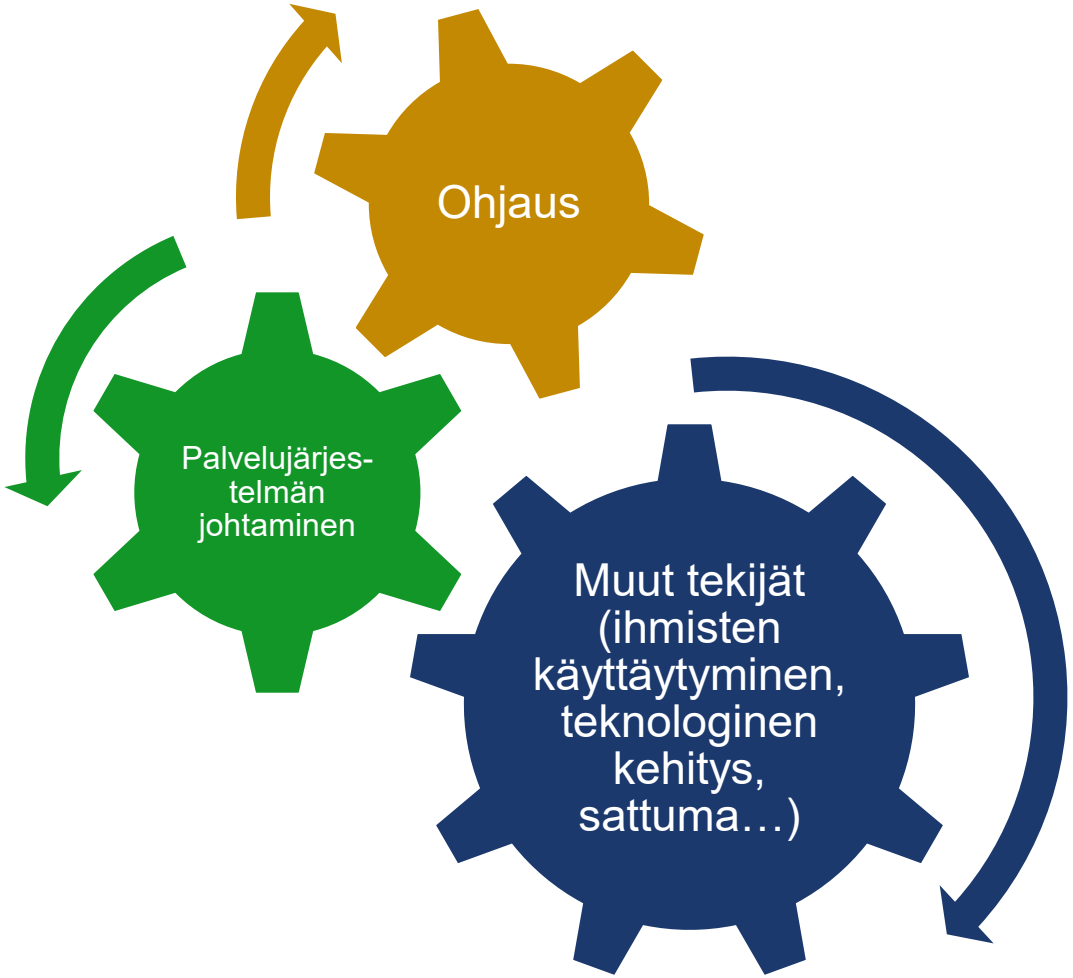

Ohjauksen keinot:

- Edellytykset (esim. rakenne)
- Sääntely
- Informaatio-ohjaus
- Investointien ohjaus
- Tieto (esim. yksikkökust.)

OHJAAMISEN VÄLIIN TULEVIA MUUTTUJIA

- *Ristiriitaiset valta- ja vastuusuhteet*
- *Eri suuntiin vetävät tilivelvollisuudet*
- *Transaktiokustannukset*
- *Monimutkaiset palvelupolut*
- *Tietojohtamisen haasteet*

OHJAAMISEN LOGIIKAT

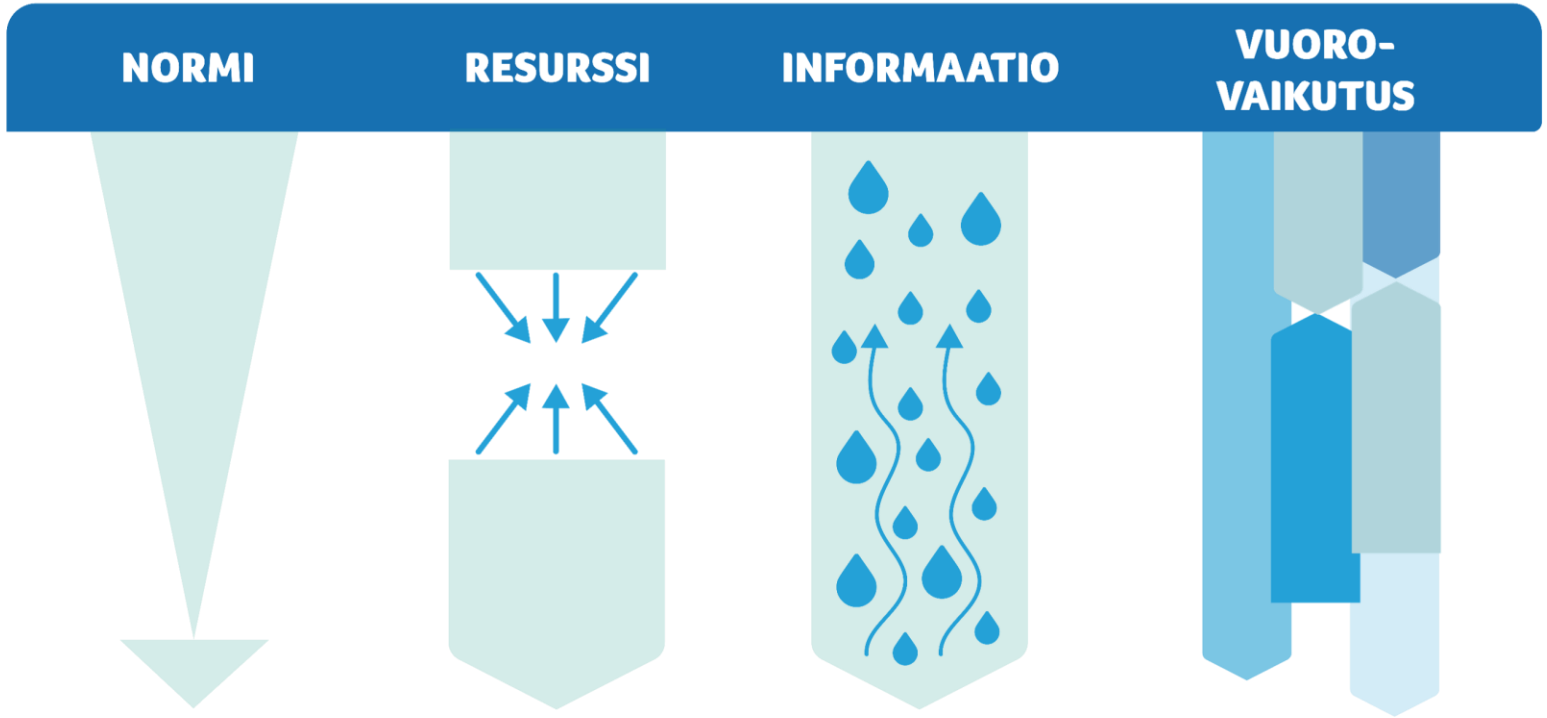

TOIVOTUT VAIKUTUKSET

Soten yksikkökustannukset

Yksikkökustannusten avoimuudella edistetään sitä, että **kustannusvaikuttavuudeltaan** parhaat toimintamallit tulevat käyttöön kaikilla alueilla

Tavoitteena:

- **Hyvinvointialueiden välinen vertailu** kansallisella TAHTO-laskennalla (THL)
- **Tuotantotapojen välinen vertailu** (julkinen vs. yksityinen)
  - Edellyttää järjestämisen kustannusten tunnistamista – selvitys valmistunut 2024 lopussa

Yhteistyö hyvinvointi-alueiden kanssa

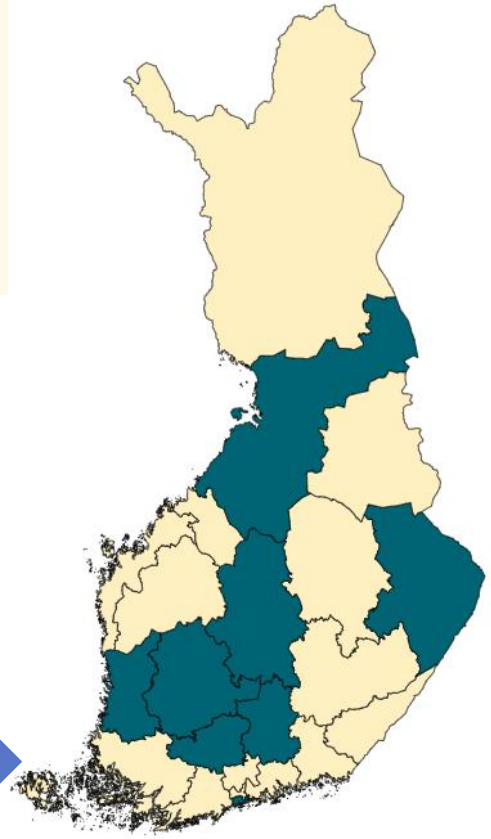

Toimenpiteet & tuotokset:

- Kansallinen yksikkökustannuslaskenta rekisteriaineistosta (THL)
  - Aineistojen laadun tarkistus ja arviointi
  - Ensimmäisten AURA-palveluluokkien yksikkökustannusten ja menetelmäkuvauksen julkaisu 12/2024
  - Seuraava erä tulossa 12/2025
- Hyvinvointialueiden oman yksikkökustannuslaskennan kehittäminen
  - Kehitetään yhtenäisiä laskennan periaatteita verkostotyöskentelyllä
  - Mahdollistaa mm. toimipisteiden välisen vertailun ja digi- vs. läsnäpalvelun vertailun
  - Hyvinvointialueiden yksikkökustannuslaskennan ohjeistus 2025

Sosiaali- ja terveysministeriö

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

thl

Onko ohjauksella jo nyt voitu lisätä vaikuttavuutta?

Tulossa: VM:n virkapuheenvuoro vuoden 2027 vaaleihin liittyen! Julkaisu syksyllä 2026.

Aasi Ihaalla ja valtiovarainministeriön viestinnällä on synkkyyteen taipuvainen mielenlaatu.
Kuva: Antti Aimo-Koivisto / Lehtikuva, Disney, kuvankäsittely Miika Holopainen / HS

Marko Junkkari HS

Tilaa Hyvinvointialueet-uutiskirje!

Kolmen ohjaavan ministeriön (VM, STM, SM) hyvinvointialueita koskevia uutisia suoraan sähköpostiisi noin kymmenen kertaa vuodessa.

Tee tilaus: vm.fi/uutiskirjeet